

V spomin na Janeza Zorka 1950–2019

V Občini Benedikt nas je v ponedeljek, 10. junija 2019, presunila novica, da nas je za vedno zapustil človek, ki je živel in delal za svoj kraj, ki je ljubil našo občino in občane, dolgoletni svetnik in podžupan Občine Benedikt.

Janez Zorko se je zelo zgodaj aktivno vključil v delo takratne Krajevne skupnosti Benedikt. Zapisani viri razkrijejo, da je bil Janez že v letu 1979 član odbora za komunalna vprašanja, ki je opravil največ operativnega in konkretnega dela po vaseh. Leta 1982 je prevzel vodenje Sveta krajevne skupnosti Benedikt. Pod njegovim vodenjem so se aktivnosti usmerile v komunalno opremljanje stavbnih zemljišč, asfaltiranje in vzdrževanje cest, širitve vodovodnega omrežja in telefonije, urejanje pokopališča, ureditev stopnišča k Sv. Trem Kraljem, ureditev javne razsvetljave in še številne druge investicije. V letu 1992 je vodil aktivnosti za ustanovitev občine, ko se je ob prisotnosti 80-ih krajanov razpravljalo o pripravah zakona o lokalni samoupravi v RS in o možnostih razdelitve Občine Lenart na več občin. Benediktane je za ustanovitev občine spodbujal tudi v letu 1994, ko je bil izveden referendum, na katerem se je 63,4 % Benedičanov izreklo za samostojno občino, a izida referenduma Državni zbor RS ni upošteval. Vendar ga to ni uspravalo, s še večjo zagnanostjo je delal na projektu samostojne občine. Leta 1997 je v veliko odgovornostjo prevzel vodenje odbora za ustanovitev Občine Benedikt. Za ustanovitev si je prizadeval na vseh nivojih. Pri krajanjih, pri funkcijarnih in politikih v Občini Lenart, kakor tudi pri poslancih, ki so odločali o ustanovitvi novih občin. Njegovo delo in zalaganje so obrodili sadove in trud je bil poplačan, ko je DZ RS 22. 7. 1998 sprejel Zakon o ustanovitvi občin, s katerim se je ustanovila naša občina. Le-ta pa se je v poslovnem register vpisala 17. 12. 1998. Zahvala za to gre tudi in predvsem Janezu Zorko.

Prve volitve v občini so bile 22. novembra 1998. Za svetnika je bil izvoljen tudi Janez

Zorko, ki je postal tudi prvi podžupan Občine Benedikt. Janez ni bil samo politik. Bil je človek z razumom, pokončno držo, pripravljen za resne pogovore in kompromise. Našel je rešitve za nastale probleme. Svojo energijo in prizadevanja je vlagal za nadaljnji razvoj naše občine. Kot podžupan je občino soustvarjal skozi 4 mandate oz. 16 let. V tem obdobju je občina dosegla pomemben razvoj in se številčno povečala. Prizadeval si je za izgradnjo šole in športne dvorane, nove vrta, modernizacijo cest, vodovoda in kanalizacije. Janez je bil človek, ki je praktično vse življenje delal za razvoj in ugled kraja. Ob svoji redni službi je posvetil veliko prostega časa in energije razvoju lokalnega okolja vse od svoje mladosti. Vsa ta dela, trud in prizadevanja so bila tudi podlaga, da je v letu 2014 bil nominiran in je prijel priznanje Zlati grb Občine Benedikt. S tem priznanjem se mu je lokalna skupnost zahvalila za vse, kar je prispeval zanj. Le beseda hvala nam ostane tudi danes, ko se mu le na tak način lahko zahvalimo za vse, kar je storil za našo skupnost.

Njegovo slovo pušča praznino. Vsaka smrt grobo poseže v usodo vseh, ki so bili s pokojnikom povezani. Če tako čutimo mi, ki smo bili na neki način njegovi sodelavci, kako šele to čutijo njegovi domači, zato jim v imenu Občine Benedikt, svetnik, svetnikov ter vseh občanov izrekam globoko in iskreno sožalje.

Spoštovani, Janeza Zorka ne bo več med nas, ostal pa bo v trajnem spominu, najprej kot človek, nato kot zaveden Benedičan in nazadnje kot politik. Dragi Janez, počivaj v miru, za teboj so ostala dela, ki so pričra tvoje veličine.

Mag. Milan Repič, župan, foto: Igor Barton

motivacijskega intervjuja med svojimi pacienti v ZD Lenart vsakodnevno odpirati prostor za pogovor o pitju alkohola.

Zakaj se je pridružila projektu in kakšen se ji zdi, gospa Dvoršak pove, da se je v projekt SOPA vključila v namenom pridobiti nova znanja na področju alkoholne problematike, ki zelo obremenjuje našo okolico. Prav tako si želi, da bi s temi znanji pomagala tistim ljudem, ki si želijo sprememb, bodisi da te spremembe izpeljejo vsi pa ne. Želi si, da bi jim njene besede dale vsaj misliti, da bi lahko nekaj naredili drugače.

»Sam projekt se mi zdi, da nam je kot izvajalcem ponudil dovolj znanja, da to dejansko izpeljemo in seznanimo širšo okolico z alkoholno problematiko oz. s tem, kaj je tvegano in škodljivo pitje alkohola. Zelo veliko ljudi namreč ni seznanjenih s tem, kdo je tvegano ali škodljivo pivo oz. kje je meja manj tveganega pitja. Dobro pri projektu je, da veliko ljudi sliši zanj in da začnemo o alkoholni problematiki razmišljati, govoriti in se je torej več ne bojimo ali je ignoriramo. Če z izvedbo tega projekta na drugačno, boljše pot pomagamo vsaj nekaj ljudem, je že rešenih veliko oseb, saj je problem, povezan z alkoholom, po navadi problem celotne družine in družbe. Najboljše pri samem projektu se mi zdi, da smo povezani s Centrom za socialno delo (CSD), vidim pa, da bi bilo mogoče dobro, če bi lahko še bolj sodelovali s policijo.« še doda gospa Dvoršak.

Nobeno pitje ni varno

Pitje alkohola v majhnih količinah namreč ne pomeni zdravega življenjskega sloga. Rezultati najnovejše svetovne raziskave, objavljene v ugledni medicinski publikaciji The Lancet, so v tem pogledu prelomni. Pokazali so, da katerokoli pitje alkohola že pomeni določeno stopnjo tveganja – torej tudi kozarec vina ali piva na dan. Ena alkoholna pijača na dan tako pri ljudeh, starih med 15 in 95 let, poveča tveganje za zdravstvene težave, povezane z alkoholom, za 0,5 odstotka.

Nekaj statistik

Raziskave kažejo, da je za 43 odstotkov odraslih Slovencev značilno visoko tvegano pitje alkohola. To pomeni, da skoraj vsak drugi Slovenec pije čezmerno.

Po izračunih NIJZ je registrirana poraba alkohola v letu 2016 znašala 10,5 litra čistega alkohola na prebivalca, starejšega od 15 let. Poleg registrirane porabe alkohola pomeni v Sloveniji veliko težavo tudi obsežna neregistrirana poraba alkohola iz domače proizvodnje. Za primerjavo: svetovno povprečje je 6,5 litra, evropsko pa 9,8 litra. Slovenija je torej v svetovnem vrhu glede na porabo alkohola.

Vsak dan v Sloveniji zaradi vzrokov, povezanih izključno z alkoholom, umreta najmanj dve osebi. Med 2011–2015 smo zabeležili 4361 takih smrti; umrlo je 3417 moških in

944 žensk, od tega dobro polovico pred 65. letom starosti. Umrljivost prebivalcev Slovenije presega evropsko povprečje.

Klavdija Dvoršak dodaja: »Zaradi zlorabe alkohola trpijo družine. To so žalostne zgodbe, ki veliki večini dajo misliti, ko je žal že prepozno. Velikokrat se namreč ne zavedamo, kako pogubna so lahko dejanja pod vplivom alkohola. Zato pri takih stvareh zame ni tolerance. Tudi starši naj bodo pri pitju alkohola za vzgled svojim otrokom, saj je alkohol tudi pri mladini vse preveč razširjen. Vsekakor pa menim, da so alkoholne pijače prelahko dosegljive in preproste.

V našem konzorciju, ki ga tvori ZD Lenart in CSD Lenart, nas je vključenih 17 zaposlenih. Upam, da bo vsak od nas z novo pridobljenim znanjem pomagal širši okolici. Mogoče naše besede ne bodo na plodna tla padle danes, ampak se jih bodo posamezniki spomnili kasneje. Zavedam se namreč, da v par letih ni mogoče popolnoma rešiti alkoholne problematike v Sloveniji, saj je le-ta globoko kulturno zakoreninjena. A pomembno je, da smo začeli. Če bodo ljudje v prihodnje začeli razmišljati, kaj za njih pomeni na novo naliti kozarec alkohola, smo dosegli zelo veliko.«

Vse pomembne informacije tako o SOPA pristopu kot o tveganem in škodljivem pitju ter o posledicah tvornega početja lahko najdete na spletni strani www.sopa.si. Prav tako lahko na omenjeni spletni strani preko kratkega vprašalnika dobite grobo oceno svojega vzorca pitja, ki nakazuje, kje se gibljete glede na mejo tveganega pitja alkohola. S kvizom se lahko preizkusite tudi v poznavanju dejstev o alkoholu. Na enem mestu pa so zbrane tudi vse kontaktne informacije možnih virov pomoči po Sloveniji.

Lahko pa obiščete tudi Center za krepitev zdravja v ZD Lenart ali CSD Lenart, kjer boste prejeli vse informacije o projektu SOPA in se v projekt vključili tudi sami.

NIJZ, Nima Vareščina

Krvodajalske akcije v septembru 2019

Petek 20. 9. KORK Voličina OŠ Voličina 7.30-11.00

Le skupaj lahko spremenimo odnos do pitja alkohola v Sloveniji

Podatki kažejo, da spada Slovenija med države z največjo porabo alkohola na posameznega prebivalca na svetu. Posledice velike porabe se kažejo tako na zdravju posameznika, ki prekomerno pije alkohol, kot tudi na ravni celotne družbe.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je zato v letu 2016 začel s projektom SOPA, katerega kratice pomenijo **Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola**. Projekt financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija. V projektu SOPA sodelujejo profili iz zdravstvenega in socialnega sektorja ter s področja zaposlovanja in nevladnih organizacij oz. izvajalci, ki se vsakodnevno srečujejo tudi z ranljivimi skupinami po Sloveniji in imajo veliko izkušenj s terena. Projekt vključuje še občine, policijo in medije. Po Sloveniji zajema 18 t. i. lokalnih okolij, ki z medsektorskim sodelovanjem naslavljajo alkoholno problematiko. Odnos do pitja alkohola je namreč potrebno nagovarjati celovito in sistematično, sodelovanje različnih poklicev znotraj 18 lokalnih okolij po Sloveniji pa postavlja dobre temelje, da nam bo v času projekta skupaj uspelo oblikovati učinkovit pristop, s katerim bomo pomembno prispevali k reševanju alkoholne problematike v Sloveniji.

Cilj projekta SOPA je odkrivanje tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslo po-

pulacijo v Sloveniji ter ozaveščanje prebivalstva o tem, kaj tvegano in kaj škodljivo pitje sploh je. S projektom želimo spodbuditi in podpreti občane pri spremembi življenjskih navad in vzpostaviti zdravega načina življenja.

Slovenija namreč spada med "mokre kulture", kar se kaže v tem, da je pitje alkohola, kljub škodljivim posledicam, družbeno splošno sprejemljivo, in v tem, da mnogi pijejo alkoholne pijače, ker jim slednje predstavljajo način sproščanja ali družbeno vezivo, saj so del takih ali drugačnih praznovanj in pomembnih življenjskih dogodkov. Druga plat mokre kulture pa je ta, da vpliva na to, da je v Sloveniji prisotna visoka stopnja pitja alkohola, veliko je težav, povezanih s pitjem alkohola, in alkohol predstavlja nekaj, kar je splošno družbeno sprejeto. Družba pa znotraj tvornste kulture tolerira tudi čezmerno pitje in njegove posledice.

Ena izmed izvajalk pristopa SOPA v lokalnem okolju Lenart je tudi **gospa Klavdija Dvoršak**, ki je kot diplomirana medicinska sestra zaposlena v Zdravstvenem domu Lenart (ZD Lenart), kjer v ambulanti družinske medicine izvaja preventivne preglede, prav tako pa je vodja Centra za krepitev zdravja, ZD Lenart.

Po usposabljanjih za izvajanje pristopa SOPA je Klavdija Dvoršak začela s pomočjo

Utrinki z letošnjega LEN-ART-a

Na letošnjem LEN-ART-u je bilo vsega v obilju. Nasmajali smo se ob Katastrofalni večerji, prislunhili smo omamno zveneči glasbi Slovenskogoriškega pihalnega orkestra MOL Lenart in Pihalnega orkestra Konservatorija za glasbo in balet Maribor, Podružnična šola Lenart. Razgibala in očarala nas je živopisana in udarna folklorizacija v Mehike in Ukrajine. V družbi Vokalne skupine II divji in ansambla Seks-takord smo doživeli večer odlične glasbe, sproščene vzdušja in pozitivne energije. Tadej

Toš je dejal, pesmi morajo iz knjig, da živijo. Tudi Prešernove pesmi so zaživele v rockovskih ritmih v vrhunski izvedbi Tadeja Toša & The Band. Pevski zbor Sankofa nam je pričaral dušo in srce afriškega kontinenta, nepozabno! Prepustili smo se romantičnim melodijam dua Apela. Otroci so se razživeli v lenarškem mestnem parku ob igrarijah in vragolijah z animatorkami bratov Malek, uživali so ob branju in ustvarjanju v Knjižnici pod kostanji, v afriških uricah so spoznali košček Afrike.

